

En forstærket indsats over for kriminalitetstruede børn og unge

Oktober 2001

Den såkaldte voldspakke fra 1997 har muliggjort en forstærket indsats over for børn og unge, der har begået kriminalitet eller er kriminalitetstruede i en forsøgsperiode på tre år. Åbningen førte til udviklingen af nye behandlingstilbud og institutionsformer og en forstærket opsøgende indsats over for den pågældende gruppe af børn og unge i form af fire projekter navngivet efter projektets geografiske placering. Socialforskningsinstituttet har evalueret de fire projekter, som er Fyns-projektet, Århus-projektet, Københavns-projektet og Ishøj-projektet.

Nogle kommuner havde efterlyst bedre muligheder for at fastholde utilpassede unge. Resultatet var udvidede beføjelser og oprettelsen af en række sikrede pladser. Andre kommuner havde ønsket at afprøve metoder, der i højere grad sigtede på at hjælpe kriminalitetstruede eller socialt belastede unge, dér hvor de allerede måtte befinde sig.

Fire forskellige projektformer

I Fyns- og Århus-projektet er der tale om institutioner, hvor de unge bor under opsyn. Det ene projekt indgår i et formaliseret samarbejde med kriminalforsorgen. I to af projekterne er medarbejderne overvejende *socialarbejdere*, der har til opgave at støtte unge, enten fordi forældrene ikke er tilstede, eller fordi forældrene ikke er i stand til at give den støtte, som de unge har brug for, eller fordi de unge ganske enkelt er anbragt det pågældende sted på baggrund af en dom. I Ishøj- og Københavns-projektet koncentrerer man sig om at give de unge *voksenstøtte* i det miljø, hvor de unge færdes til daglig, og derfra få dem videre med deres liv enten til et *arbejde* eller ind i en *ungdomsuddannelse*.

Frivillighed - sikring - behandling

Graden af frivillighed i behandlingen af de unge adskiller projekterne. I Fyns- og Århus-projektet arbejder man med unge *anbragte*, kriminelle eller ikke kriminelle, mens man i Ishøj- og Københavns-projektet udelukkende omfatter unge, der *frivilligt* er kommet, eller som er blevet opsøgt af projektmedarbejderne. Det indebærer forskellige muligheder for at komme i kontakt med og påvirke de unge i overensstemmelse med de intentioner, som ligger bag projekterne.

Både Fyns-projektet og Århus-projektet har åbne institutioner, som både er rammen om behandling og samtidig bosted for de unge. Der er dog en betydelig personalegruppe begge steder, som har det opsyn, der sikrer de unges tilstedeværelse i institutionen. I Fyns-projektet ligger dele af de unges ophold i sikret regi i Ringe Statsfængsel, hvor unge-afdelingen indgår i projektet, og danner bro mellem *sikring* (kriminalforsorgen) og *behandling* (socialt hjælpesystem). Hvordan denne kobling vil virke i praksis, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere, fordi projektet ikke pt. er fuldt implementeret.

Stempling af unge

Betegnelsen "kriminalitetstruet" om målgruppen rummer i sig selv et dilemma, fordi de unge, projekterne involverer, dermed bliver *udpeget/stemplet* som tilhørende en risiko-gruppe. Dilemmaet er særlig tydeligt, når det gælder unge med en anden etnisk baggrund end dansk, som i forvejen kan have følt sig stemplede. De unge i målgruppen har i mange tilfælde allerede en lang karriere i det sociale system. Yderligere kontakt med politi og retsvæsen kan derfor føre til, at de unge har fået mistillid til såvel politi og uddannelsessystem som

til det sociale hjælpesystem. Alvorligere bliver situationen i det øjeblik, den unge etablerer en selvforståelse og identitet som "kriminell", "problem-ung" eller "afviger". Det kan betyde manglende selv-tillid eller en overlegen tro på sig selv. I begge tilfælde kan det gøre en kursændring mere besværlig for den unge, i værste fald forhindre den.

Blandt unge i Unge-husforeningen i Ishøj har nogle lagt en sådan identitet bag sig, og forstår sig selv som "tidligere rødder". Forklaringen er bl.a., at lederen af projektet Cockpittet har lyttet til de unge og taget deres parti i forhold til en politiindsats, af særlig karakter, som de blev udsat for. Det har angiveligt hjulpet de unge til at lægge disse erfaringer bag sig, og genoprette tilliden til, om ikke politiet, så i hvert fald andre dele af samfundet.

Usikkerhed om behandlings- og indsatsmetoder

For alle projekterne gælder, at metoder som pædagogisk voksenkontakt og -støtte, etablering af en almindelig døgnrytme, konsekvens i aftaler, udvikling af kognitive færdigheder, etablering af almindelige relationer, alt sammen hjælper den unge til at begynde at ændre adfærd. Men det fremgår også af beskrivelserne, at der i alle fire projekter tilsyneladende mangler en mere systematisk holdning til og anvendelse af metoderne.

I Københavns-projektet er metoden i høj grad, at etablere et tilfredsstillende *arbejdsforhold*, for at føre den unge frem til en erkendelse af, at han/hun opnår noget ved at komme ud af sin kriminalitet eller kriminalitetstruede tilstand. For unge, der har store problemer, kan det imidlertid være vanskeligt at skulle tilpasse sig forholdene på en arbejdsplads. Det forsøges afhjulpet ved, at der samtidig er *støttepersoner* til rådighed for den unge, idet formålet er at kombinere denne voksenstøtte med et arbejdsforhold, som ideelt set skulle forstærke de processer, der opretter tillid til omgivende voksne, og motiverer til at lægge hverdagen om. For andre er der så store

problemer på forskellige områder, at arbejdsforholdet ikke for alvor kan ændre den unges situation og identitet som "afviger", hvilket kan hænge sammen med store misbrugs- og familiemæssige problemer.

For de unge i Århus-projektet ser det ud til, at opholdet gennemgående har været en succes, uden at deres problemer dermed er blevet løst, og de har fået et normalt ungdomsliv. Især det forhold, at der er indgået aftaler med de unge om forskellige *dagligdags forhold*, synes at have betydet, at medarbejderne har opnået at blive troværdige i de unges øjne. Hertil kommer, at det er lykkedes for flere af de unge at afslutte 9. klasse og gå i gang med en uddannelse. For det videre arbejde er det et problem, at det er gået så relativt godt, uden at man er klar over hvorfor, og uden at man fra medarbejderside har været bevidst om, hvad der er godt og hvad der er skidt.

At et planlagt kognitivt program ikke er kommet i gang, og at psykolog-samtaler ikke har kunnet etableres i ønsket omfang er i denne forbindelse beklageligt i betragtning af de forventninger, der har været hertil, og de erfaringer, man andre steder har opnået ved anvendelse af sådanne programmer.

Succes ved et tilfælde?

På trods af at de fire projekter på mange måder er forskellige, forekommer der altså en række fælles problemstillinger. Det ser også ud til, at flere af tiltagene er lykkedes i den forstand, at flere af de unge har fået ændret deres daglige adfærd, har fået arbejde, og i nogle tilfælde har påbegyndt en uddannelse.

Hvordan Fyns-projektet og Århus-projektet vil udvikle sig, når de er fuldt implementerede, er ikke til at vurdere på nuværende tidspunkt.

SOCIAL
FORSKNINGS
INSTITUTTET

telefon 3348 0946
fax 3348 0833
e-mail library@sfi.dk
web www.sfi.dk

00:1 Fridberg, T.: Kultur- og fritidsaktiviteter 1975-98.362 s. ISBN 87-7487-631-7.kr. 200,00.

00:2 Csonka, A.: Ledelse og arbejde under forandring.400 s. ISBN 87-7487-632-5. Kr. 300,00

00:3 Pdersen, L. (red.) Danske arbejdspladser, ant. 200 s. ISBN 87-7487-633-3. Kr. 130,00.

00:4 Pedersen, L. & Deding, M.: Lønforskelle mellem kvinder og mænd i Danmark. 2000. 82 s. ISBN 87-7487-636-8. Kr. 85,00.

00:5 Bach, H.B.: Når lønmodtagere fratræder virksomheder.2000. 99 s. ISBN 87-7487-637-6. Kr. 90,00.

00:6 Olsen, L., Nygaard Madsen, J., Rasmussen,B. & Larsen, M.: Indsatsen under EU’s beskæftigelsesprogrammer - afsluttende evaluering af Mål 3 og EMPLOYMENT 1994-1999. 2000. 179 s. ISBN 87-7487-638-4. Kr. 135,00.

00:7 Hansen, H.: Elements of Social Security. A comparison covering: Denmark, Sweden, Finland, Austria, Germany, The Netherlands, Great Britain, Canada. 2000. ISBN 87-7487-639-2.

00:8 Platz, M.: Danskere med livserfaring - portrætteret i tal. Aspekter af levkår i fødselsårgangene 1920, 1925, 1930, 1935, 1940 og 1945. 2000. 135 s. ISBN 87-7487-641-4. Kr. 100,00.

00:9 Heide Ottosen, M.: Samboskab, Ægteskab og Forældrebrud. En analyse af børns familieforholdgennem de første leveår. 2000. 197 s. ISBN 87-7487-642-2. Kr. 150,00.

00:10 Christensen, E.: Det 3-årige barn. Rapport nr. 3 fra forløbsundersøgelsen af børn født i 1995. 2000. 177 s. ISBN 87-7487-643-0. Kr. 135,00.

00:11 Schmidt, G. & Jakobsen, V.: 20 år i Danmark. En undersøgelse af nydanskernes situation og erfaringer. 2000. 322 s. ISBN 87-7487-646-5. Kr. 245,00.

00:12 Damgaard, B.: Kommunerne, virksomhederne og den aktive socialpolitik. Casestudier af det lokale samarbejde. 2000. 183 s. ISBN 87-7487-644-9. Kr. 140,00.

00:13 Høgelund, J. Kruhøffer, A.: Virksomheders sociale engagement. Årbog 2000. 2000. 201 s. ISBN 87-7487-645-7. Kr. 150,00.

00:14 Olsen, H.: Holdninger til handicappede. En surveyundersøgelse af generelle og specifikke holdninger. 2000. 291 s. ISBN 87-7487-647-3. Kr. 220,00.

00:15 Høgelund, J., Kruhøffer, A. & Rosdahl, A.: Virksomheders sociale engagement – Sammenfatning. 2000. 43 s. ISBN 87-7487-648-1. Kr. 30,00.

00:16 Thaulow, I. & Friche, C.: Omstilling, ændrede krav og marginalisering. 2000. 180 s. ISBN 87-7487-650-3. Kr. 135,00.

00:17 Olsen, H.: Voksnes holdninger til handicappede. 2000. 32 s. ISBN 87-7487-651-1. Kr.25,00.

00:18 Hohnen, P.: Fleksjob. En vej til et rummeligere arbejdsmarked? 2000. 146 s. ISBN 87-7487-656-2. Kr. 115,00.

00:19 Olsen, L. m.fl.: The Action under the EU’s Employment Programmes. 2000. 32 s. ISBN 87-7487-655-4. Kr. 30,00

01:1 Bengtsson, S. & Middelboe, N.: “Der er ikke nogen der kommer og fortæller hvad man har krav på” – forældre til børn med handicap møder det sociale system.2001.188 s. ISBN 87-7487-653-8. Kr. 145,00.

01:2 Lindermann, G. & Gregersen, O.: Benchmarking på før-tidspensionsområdet – virker Den Sociale Ankestyrelses praksiskoordinering? 2001. 62 s. ISBN 87-7487-654-6. Kr. 50,00.

01:3 Bunnage,D.,Gregersen,O., Boll Hansen, E., Meilbak, N.,Platz,M.: Kvalitet i ældreplejen. 2001.184 s. ISBN 87-7487-657-0. Kr. 145,00.

01:4 Boll, J. L.: Det fleksible arbejde, ophør og marginalisering. 2001. 116 s. ISBN 87-7487-661-9. Kr. 90,00.

01:5 Bruhn, H.H.: Sociale sager i Kongens Enghave. 2001. 130 s. ISBN 87-7487-660-0. Kr. 95,00.

01:6 Jeppesen, K. J. & Nielsen, A.: Tosprogede småbørn i Danmark. 2001. 246 s. ISBN 87-7487-662-7. Kr. 185,00.

01:7: Quaade, T.: Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. 2001. 80 s. ISBN 87-7487-658-9. Kr. 65,00.

01:8 Bonke, J. & Kofoed, L.: Længerevarende behandling af børn og unge i sikrede pladser - en evaluering. 2001. 140 s. ISBN 87-7487-665-1. Kr. 110,00.

Priserne inkluderer moms

Foto: John@Eley.dk

Rapporten kan købes i boghandelen eller bestilles ved at indsende nedenstående kupon til Socialforskningsinstituttet

En forstærket indsats over for kriminalitetstruede børn og unge - en evaluering

Jens Bonke og Connie Carøe.
Socialforskningsinstituttet 01:9, 160 sider.
120,00 kr. inkl. moms.

Navn _____

Adresse _____

Postnr. & by _____

Husk porto

Socialforskningsinstituttet
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K

*En forstærket indsats
over for kriminalitetstruede
børn og unge
- en evaluering*

Jens Bonke og Connie Carøe

*Socialforskningsinstituttet
01:9*